

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
Peruspalveluministeri Juha Rehula
Valtiovarainministeri Petteri Orpo
Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
Sosiaali- ja terveysministeriö / Valtiovarainministeriö

Asia: Sosiaali- ja terveystalouden uudistus ja psykoterapian järjestäminen **Lausunto sote- ja maakuntauudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta**

Mielenterveysongelmat ovat merkittävin työkyvyttömyyseläkkeiden syy, ja niiden vuoksi maksetaan entistä enemmän sairauspäivärahoja ja menetetään työpäiviä (Kela). Vanhempien mielenterveysongelmat vaikuttavat lasten mielenterveyteen. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmat ovatkin lisääntyneet. Myös lasten ja nuorten huostaanottojen määrä on kasvanut. Varsinkin pienten lasten sijoitusten taustalla ovat usein vanhempien ongelmat, suurimpana yksittäisenä syynä vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmat. (THL)

Psykoterapian vaikuttavuudesta eri ikäisten mielenterveysongelmien hoidossa ja kuntoutuksessa on vankkaa tutkimuksellista näyttöä (Psykoterapian konsensus-lausuma, Suomalainen lääkärisseura Duodecim ja Suomen Akatemia
<http://www.terveysportti.fi/kotisivut/docs/f1474374480/lausuma06.pdf>)

Kelan kuntoutuspsykoterapiat vastaavat tällä hetkellä noin puolta Suomessa annettavasta psykoterapiasta. Kelan kuntoutus on erittäin tuloksellista. Kelan rekisteriseurannan mukaan noin 75 prosenttia kuntoutujista on täysin työ- tai opiskelukykyisiä kuntoutuksen päättyessä. Suurin osa kuntoutukseen osallistujista jatkaa työtä ja opiskelua myös kuntoutuksen aikana.

Mainituista seikoista johtuen:

- 1) Tällä hetkellä toimivan ja tulokselliseksi havaitun Kelan 16-67 -vuotiaiden kuntoutuspsykoterapian ja myös alle 16-vuotiaita koskevan vaativan kuntoutuspsykoterapian kokonaisuutta ei saa hajottaa, vaan sen tulee jatkua Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista annetun lain (566/2005 § 9 ja §11) mukaisesti ja siten kuin vuoden 2017 eläkeratkaisun yhteydessä syksyllä 2014 on sovittu, ja johon maan hallitus on sitoutunut pääministerin allekirjoituksella.

Kelan kuntoutuspsykoterapia mahdollistaa yhdenvertaisuuden ja valinnanvapauden.

Sote-ratkaisun yhteydessä eräät sairaanhoitopiirit ovat esittäneet Kelan kuntoutuspsykoterapian lakkauttamista ja sen varojen siirtoa jatkossa maakuntien ostopalvelurahoiksi. Myös Eduskunnan mielenterveyspoliittisen neuvottelukunnan kannanottoa siitä, että psykoterapiaa tulisi järjestää jatkossa myös perustasolla, on paikoin tulkittu siten, että se tarkoittaisi keskitetyn Kelan kuntoutuspsykoterapian lakkauttamista. Kuntoutuspsykoterapian järjestämisen lopetus ja resurssien hajottaminen 18 osaan tuhoaisi tulokselliseksi havaitun kuntoutuspsykoterapian saatavuuden eikä vastaisi psykoterapian tarvitsijoiden ja terveys- ja kuntoutuspalvelujärjestelmän kehittämistarpeita.

Yhdenvertaisuusperiaate ja valinnanvapaus vaarantuisivat vakavasti, jos kuntoutuspäätöksiä ryhdyttäisiin tekemään 18 eri perusteella 18 eri hallinnossa.

- 2) Sote-uudistuksen tuloksena kaikkien maakuntien tulee järjestää psykoterapiaa hoitona niiltä osin kuin Kela ei niitä kuntoutuksena järjestä. Sote-uudistuksen yhteydessä tulee huolehtia siitä, että psykoterapeuttipätevyiden omaavia terveydenhuollon ammattihenkilöitä on sekä palvelun tuottajina ja/tai palvelun tuottajien palveluksessa että palvelun ostajina. Näin voidaan taata potilasturvallisuus sekä potilaiden hoidon ja kuntoutuksen tarvetta vastaavien integroitujen palveluketjujen toteutuminen, arviointi, ensivaiheen hoito ja ammattitaitoinen asiakasohjaus sekä hoidon jatkuvuus.

Psykoterapiapalvelujen tarjoaminen maakuntien omien yksiköiden työnä (erikoissairaanhoido, peruspalvelut) saattaa rajallisten henkilöresurssien vuoksi olla perusteltua rajoittaa fokuksituihin ja suhteellisen lyhytkestoisin hoitoihin sekä erityisiin hoitoihin, mutta maakunnilla tulee olla resurssit ostaa pidempikestoisia psykoterapiahoitoja ostopalveluina. On varmistettava, että tulevat ostopalvelujen kilpailutukset kohtelevat tasapuolisesti kaikkia psykoterapian palveluntarjoajia; valtaosa psykoterapeuteista toimii joko ammatinharjoittajina tai pienyrittäjinä.

Potilasturvallisuuden varmistamiseksi myös maakuntien psykoterapiapalvelujen tuottajien tulee olla Valviran hyväksymiä psykoterapeutteja kuten Kelan kuntoutuksen psykoterapiapalvelujen tuottajat jo ovat. Psykoterapeuttikoulutuksen laatua tulee valvoa suomalaisten yliopistojen toimesta, kuten asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä edellyttää.

- 3) Maakuntien ja Kelan psykoterapioissa tulee huomioida potilaiden moninaiset ongelmat ja tarpeet. Hoito ja kuntoutus tulee järjestää potilaiden tarpeen mukaan. Tarvitaan sekä nopeita interventioita, jotka voivat olla lyhytkestoisia ja fokuksituija että pidempikestoisia interventioita pysyvempien kuntoutustulosten aikaansaamiseksi.

Potilaiden tarpeenmukaisen hoidon turvaamiseksi palvelujen tuottajissa tulee olla sekä yksilö-, ryhmä-, pari- ja perhepsykoterapeutteja että kuvataidepsykoterapeutteja.

- 4) Jotta riittävät psykoterapiapalvelut voitaisiin turvata, psykoterapeuttikoulutusta tulee tukea taloudellisesti. Sen asema tulee muuttaa yliopistollisesta täydennyskoulutuksesta erikoistumiskoulutukseksi, jolloin sen hintakatoksi tulee 120 euroa/op, 60 op:n koulutuksesta enintään 7200 euroa. Tällä tavoin voidaan turvata, että psykoterapeuttipätevyiden omaavia koulutettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä on riittävästi myös jatkossa – ja mahdollisimman yhdenvertaisesti maan eri alueilla.

Helsingissä 2.11.2016

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n hallituksen puolesta

Kirsi Huttula
puheenjohtaja
kirsi.huttula@pp1.inet.fi

LIITE: EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n jäsenjärjestöt

Liite: EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n jäsenjärjestöt

Aikuisten yksilöpsykoterapia

Finlands Svenska Psykoterapiförening rf
www.finlands-svenska-psykoterapiforening.com

Föreningen för psykoanalytisk psykoterapi rf
www.psykoanalytisk-psykoterapi.net

Helsingin Psykoterapiaseura ry
www.helsinginpsykoterapiaseura.fi

Helsingin Psykoterapiayhdistys ry
www.helsinginpsykoterapiayhdistys.fi

Itä-Suomen Psykoterapiayhdistys ry
www.ispy.fi

Nuorisopsykoterapia-säätiö
www.nuorisopsykoterapia.org

Pohjanmaan Psykoterapiaseura ry
www.pohjanmaanpsykoterapiaseura.fi

Psykoterapiasäätiö Monasteri
www.monasteri.fi

Suomen Psykiatriyhdistys ry
www.psy.fi

Suomen Psykoanalyttinen yhdistys
www.psykoanalyysi.com

Suomen Taideterapiayhdistys ry
www.suomentaideterapiayhdistys.fi

Therapeia-säätiö
www.therapeia-saatio.fi

Therapeia-yhdistys ry
www.therapeia-yhdistys.fi

Ryhmäpsykoterapia

Ryhmäanalyysiyhdistys ry
www.ryhmanalyysi.fi

Suomen ryhmäpsykoterapia ry
www.suomenryhmapsykoterapia.fi

Lasten- ja nuorisopsykoterapia

Helsingin Psykoterapiaseura ry
www.helsinginpsykoterapiaseura.fi

Suomen Lasten- ja Nuorisopsykoterapiayhdistys ry
www.lastenjanuortenpsykoterapia.fi

Therapeia-säätiö
www.therapeia-saatio.fi

Therapeia-yhdistys ry
www.therapeia-yhdistys.fi

Pari- ja perhepsykoterapia

Helsingin Psykoterapiayhdistys ry
www.helsinginpsykoterapiayhdistys.fi

Therapeia-säätiö
www.therapeia-saatio.fi

Therapeia-yhdistys ry
www.therapeia-yhdistys.fi